

Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitaal Overheid

Agendapunt 4b: Standaardisatie

Door: Forum Standaardisatie

Het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) stelt op advies van het Forum Standaardisatie vast voor welke open standaarden in Nederland een 'pas toe of leg uit' regime geldt. Het OBDO neemt deze verantwoordelijkheid over van het Nationaal Beraad. In deze vergadering liggen de volgende punten over open standaarden ter besluitvorming voor aan het OBDO:

a) [Hamerstuk] Plaatsing bouwstandaarden op de 'pas toe of leg uit' lijst

In bouwprojecten van de overheid, bijvoorbeeld van Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, ProRail, gemeenten of provincies, is het belangrijk dat gegevens leveranciersonafhankelijk kunnen worden uitgewisseld en duurzaam bewaard voor latere inzage. De Stichting BIM Loket (bimloket.nl) beheert hiervoor een aantal open standaarden waaronder COINS 2.0ⁱ en NLCS 4.0ⁱⁱ. Na consultatie van onafhankelijke experts en organisaties die door de standaarden geraakt worden, adviseert het Forum Standaardisatie om deze standaarden op de 'pas toe of leg uit' lijst te plaatsen om daarmee de interoperabiliteit in de bouw te bevorderen. Om dezelfde reden adviseert het Forum Standaardisatie om de bouwstandaard NLRs 2.5ⁱⁱⁱ op te nemen op de lijst aanbevolen standaarden^{iv} (zonder 'pas toe of leg uit' verplichting).

Beslispunt [Hamerstuk]: Het OBDO stemt in met

- (i) de plaatsing van de bouwstandaarden COINS 2.0 en NLCS 4.0 op de 'pas toe of leg uit' lijst;
- (ii) de plaatsing van de bouwstandaard NLRs 2.5 op de lijst aanbevolen standaarden

b) [Hamerstuk] Plaatsing API standaard op de 'pas toe of leg uit' lijst

Overheidsorganisaties maken steeds meer gebruik van web gebaseerde koppelvlakken, (zogenaamde 'REST APIs'), om hun data te ontsluiten voor publiek gebruik. Zo kunnen ontwikkelaars van apps makkelijk open overheidsdata gebruiken (voorbeelden zijn open data van BAG, CBS, KvK, en voertuiggegevens). Het is belangrijk dat deze koppelvlakken duidelijk en uniform gedocumenteerd worden zodat gebruikers gemakkelijk kunnen vinden hoe ze bevraagd kunnen worden. Hiervoor bestaat een open standaard met breed internationaal draagvlak, de Open API Specification 3.0^v. Het Forum Standaardisatie adviseert na raadpleging van onafhankelijke experts en organisaties die door de standaard geraakt worden, om OAS 3.0 op de 'pas toe of leg uit' lijst te plaatsen.

Beslispunt [Hamerstuk]: Het OBDO stemt in met de plaatsing van de Open API Standard 3.0 op de 'pas toe of leg uit' lijst.

c) [Hamerstuk] Plaatsing Internet veiligheidstandaard op de 'pas toe of leg uit' lijst

Het Nationaal Beraad maakte in 2016 en 2017 streefbeeldafspraken voor een aantal standaarden die essentieel zijn voor de beveiliging van e-mail en websites van overheden. De standaarden DKIM, SPF en DMARC^{vi} vormen in deze streefbeeldafpraak een groep standaarden die in combinatie worden ingezet voor het beveiligen van e-mail. SPF en DKIM staan reeds op de 'pas toe of leg uit' lijst, maar DMARC nog niet^{vii}. Het Forum Standaardisatie adviseert om ook DMARC op de 'pas toe of leg uit' lijst te plaatsen zodat de standaarden op de 'pas toe of leg uit' lijst in lijn zijn met de streefbeeldafpraak.

Beslispunt [Hamerstuk]: Het OBDO stemt in met de plaatsing van DMARC op de 'pas toe of leg uit' lijst.

d) [Hamerstuk] Actualisatie e-facturatie standaard op de 'pas toe of leg uit' lijst

Vanaf april 2019 zijn overheden wettelijk verplicht om elektronische facturen te kunnen verwerken conform de Europese norm (EN)16931. EN16931 biedt nog ruimte om facturen op verschillende manieren op te stellen en aanvullende eisen aan facturen te stellen. NLCIUS^{viii} is een specificatie voor eenduidig gebruik van EN16931 in Nederland die voorkomt dat er mogelijk incompatibele varianten van EN16931 in gebruik raken. In het licht van de aankomende wettelijke verplichting van EN16931 heeft NLCIUS draagvlak bij zowel de overheid als het bedrijfsleven ter vervanging van de e-facturatiestandaard SMeF 2.0 die thans op de 'pas toe of leg uit' lijst staat. Het Forum Standaardisatie adviseert daarom SMeF 2.0 op de 'pas toe of leg uit' lijst te vervangen door NLCIUS.

Beslispunt [Hamerstuk]: Het OBDO stemt in met de vervanging van SMeF 2.0 door NLCIUS op de 'pas toe of leg uit' lijst.

e) [Hamerstuk] Actualisatie versiebeheer van Digikoppeling op de 'pas toe of leg uit' lijst

De stelselstandaard Digikoppeling 2.0^x bestaat uit een verzameling koppelvlakspecificaties met afspraken voor berichtenuitwisseling tussen overheden. De standaard wordt onder andere gebruikt voor communicatie met basisregistraties.

Logius, de beheerder van Digikoppeling, vraagt het Forum Standaardisatie en het OBDO om geen overkoepelend versienummer voor Digikoppeling meer te gebruiken op de 'pas toe of leg uit' lijst, en het versiebeheer van Digikoppeling nog uitsluitend op niveau van de deelspecificaties te voeren. Dit neemt verwarring weg die gebruikers nu ervaren met het gelaagde versiebeheer van Digikoppeling 2.0.

Het Forum Standaardisatie erkent hiervan de meerwaarde en adviseert om het overkoepelend versienummer van Digikoppeling op de 'pas toe of leg uit' lijst weg te laten. Tevens adviseert het Forum Standaardisatie om Logius voor Digikoppeling het predicaat 'uitstekend beheer'^{x'} toe te kennen waarmee de organisatie erkenning krijgt voor verantwoordelijk versiebeheer. Tenslotte adviseert het Forum Standaardisatie om het functioneel toepassingsgebied van Digikoppeling volgens standaardsyntaxis te beschrijven^{xi}.

Beslispunt [Hamerstuk]: Het OBDO stemt in met

- (i) het aanpassen van het versiebeheer van Digikoppeling op de 'pas toe of leg uit'-lijst;
- (ii) het toekennen van het predicaat 'uitstekend beheer' aan Logius voor Digikoppeling;
- (iii) het beschrijven van het functioneel toepassingsgebied van Digikoppeling volgens standaardsyntaxis.

f) [Hamerstuk] Verduidelijking van de functioneel toepassingsgebieden van standaarden op de 'pas toe of leg uit' lijst

Het functioneel toepassingsgebied van een standaard schrijft voor wanneer een standaard moet worden toegepast en definieert feitelijk de reikwijdte van de 'pas toe of leg uit' verplichting voor een standaard. De functionele toepassingsgebieden moeten daarom zeer zorgvuldig en duidelijk beschreven worden. In 2017 besloot het Forum Standaardisatie een standaardsyntaxis^{xii} toe te passen op de beschrijving van de functioneel toepassingsgebieden van standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Hierdoor worden de beschrijvingen van de toepassingsgebieden eenduidiger en uniformer, en is duidelijker oen standaard moet worden toegepast.

Het Forum Standaardisatie adviseert om de beschrijvingen van de functionele toepassingsgebieden van internet veiligheidstandaarden^{xiii} en document- en content-standaarden^{xiv} op de 'pas toe of leg uit' lijst volgens deze standaardsyntaxis aan te passen.

Beslispunt [Hamerstuk]: Het OBDO stemt in met de beschrijving van de functionele toepassingsgebieden van de internet veiligheidstandaarden en document- en content-standaarden op de 'pas toe of leg uit' lijst volgens standaardsyntaxis.

ⁱ Voor meer informatie over COINS zie

<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2018/0425/FS-20180425.03A-Forum-advies-COINS-2.0.pdf>

ⁱⁱ Voor meer informatie over NLCS zie

<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2018/0425/FS-20180425.03B-Forum-advies-NLCS-4.0.pdf>

ⁱⁱⁱ Voor meer informatie over NLRS zie

<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2017/1213/FS-20171213.03A-Forumadvies-NLRS.pdf>

^{iv} Door middel van de status 'aanbevolen' kan het Forum Standaardisatie en het OBDO het gebruik van standaarden aanbevelen waarvoor een 'pas toe of leg uit' verplichting geen passende adoptiestimulans biedt. Het gaat bijvoorbeeld om standaarden die gangbaar zijn en geen verplichting meer nodig hebben, of opkomende standaarden die nog onvoldoende marktondersteuning of draagvlak hebben voor een 'pas toe of leg uit' verplichting.

^v Voor meer informatie over OAS zie

<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2018/0425/FS-20180425.03C-Forum-advies-OAS-3.0.pdf>

^{vi} Voor meer informatie over DMARC en SPF zie

<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2015/0422.02A-Notitie-DMARC-en-SPF-versie-1.1.pdf>

^{vii} Voor achtergrond en details zie punt D in

<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2018/0425/FS-20180425.03-Oplegnotitie-Lijsten-Open-Standaarden.pdf>

^{viii} Voor meer informatie over NLCIUS zie

<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2018/0425/FS-20180425.03E-Forum-advies-NLCIUS-1.0.pdf>

^{ix} Voor meer informatie over Digikoppeling en het versiebeheer ervan zie

<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2018/0425/FS-20180425.03F-Forum-advies-Digikoppeling.pdf>

^x Wanneer een beheerorganisatie het predicaat 'uitstekend beheer' krijgt toegekend voor een standaard op de 'pas toe of leg uit' lijst, hoeft voor versiewijzigingen in die standaard geen toetsingsprocedure meer uitgevoerd te worden.

^{xi} Voor de beschrijving van het functioneel toepassingsgebied van Digikoppeling volgens standaardsyntaxis zie <https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2018/0425/FS-20180425.03F-Forum-advies-Digikoppeling.pdf>

^{xii} Zie

<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2017/0419/FS-20170419.02D-Advies-verduidelijking-toepassingsgebieden-v1-0.pdf>

^{xiii} Voor de beschrijvingen van de functionele toepassingsgebieden van internet veiligheidstandaarden volgens standaardsyntaxis zie <https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2018/0425/FS-20180425.03H-Forum-advies-Toepassingsgebieden-Internet-en-beveiligingstandaarden.pdf>

^{xiv} Voor de beschrijvingen van de functionele toepassingsgebieden van internet veiligheidstandaarden volgens standaardsyntaxis zie <https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2018/0425/FS-20180425.03I-Forum-advies-Toepassingsgebieden-Document-en-contentstandaarden.pdf>